

Som det fremgår af beskrivelsen ovenfor under 1. er et maskeringsforbud som udgangspunkt mest relevant i situationer, hvor gerningsmænd til for eksempel vold eller hærværk udøver de kriminelle forhold under dække af en større menneskemængde, typisk en demonstration eller et opløb, og oftest i forening med andre.

De muligheder, som politiet under den nuværende lovgivning har såvel med hensyn til en forebyggende indsats som med hensyn til at gøre et strafansvar gældende, skal derfor primært findes i:

- Straffelovens generelle regler om forsøg og medvirken
- Straffelovens §§ 119-121
- Straffelovens §§ 244-246 om vold mv.
- Straffelovens § 291 om hærværk
- Straffelovens § 134 a
- Færdselsloven
- Våbenloven
- Politivedtægten, især § 3 og § 7

I de situationer, der her er tale om, har politiet - groft sagt - to hovedopgaver, jævnfør retsplejelovens § 108:

Den *første* er at forhindre, at der i forbindelse med demonstrationer og spontane uroligheder udøves vold, hærværk og andre kriminelle forhold.

Den *anden* er at identificere og strafforfølge gerningsmænd til sådanne kriminelle forhold, såfremt de alligevel finder sted. For så vidt angår løsningen af denne anden hovedopgave har politiet et godt grundlag i de ovennævnte bestemmelser i den nugældende lovgivning - forudsat, at de pågældende kan identificeres. Den efterfølgende strafforfølgning vil i givet fald ske i henhold til de ovennævnte bestemmelser, der for de flestes vedkommende har så betydelige strafferammer, at et med straf belagt maskeringsforbud ikke vil få selvstændig betydning.

De generelle regler om medvirken og - ikke mindst - straffelovens § 134 a (selv efter den fortolkning, som Højesteret har anlagt i afgørelsen citeret i UfR 1996 s. 639) giver politi og anklagemyndighed god mulighed for at strafforfølge alle uromagere. For så vidt angår denne problemstilling ligger betydningen af at maskeringsforbud således især i, at det bidrager til netop identificeringen af gerningsmændene til disse kriminelle forhold.

Værdien af et maskeringsforbud viser sig tillige ved løsningen af politiets første hovedopga-

ve, nemlig den præventive, at forhindre at disse uroligheder overhovedet finder sted. I praksis har det vist sig, at især våbenlovens bestemmelser og en antagelse om, at en eller flere personer har forberedt hærværk, jævnfør straffelovens § 291 jævnfør § 21, er blevet anvendt som grundlag for at visitere og eventuelt anholde for eksempel deltagere i en demonstration eller personer på vej for at deltage i en demonstration. Det er imidlertid kun i meget begrænset omfang, at det fornødne mistankegrundlag vil være til stede.

Da vold, hærværk og andre kriminelle forhold under demonstrationer og i forbindelse med optøjer typisk - og i stigende grad - udøves af personer, der er maskerede, vil et maskeringsforbud give politiet en betydelig forbedret mulighed for ved en præventiv indsats at forhindre disse kriminelle forhold. Dette er nærmere beskrevet nedenfor under III. Et maskeringsforbud må forventes tillige at have en præventiv virkning, idet det må antages at afholde nogle - typisk fra uromagerens kreds af »medløbere« - fra at deltage i optøjer og demonstrationer, der må forventes at udvikle sig til vold og hærværk.

3. Hvilke overvejelser bør der gøres om omfanget for og opbygningen af et maskeringsforbud?

Det er af afgørende betydning for politiets mulighed for at håndhæve et maskeringsforbud, at et sådant forbud udstrækkes til alle former for maskering, der kan være anvendelig for de ovenfor nævnte gerningsmænd til vold, hærværk mv. Maskeringsforbudet bør derfor omfatte alle former for sløring af identiteten, herunder anvendelse af hætter og andre tekstiler, masker, bemaling og påklædning, der ikke tjener demonstrationens formål, men som alene anvendes af sløringssmæssige grunde.

Af hensyn til politiets muligheder for i det hele taget at kunne kontrollere demonstrationer af denne karakter eller overtage kontrollen med et område, hvor opløb finder sted, er det af stor betydning, at den blotte besiddelse af materialer eller beklædning, der i den givne situation er egnet til maskering og dermed sløring af deltagernes identitet, er omfattet af forbudet.

I det omfang, der er behov for at begrænse denne både i begreb og tid meget vide beskrivelse af et maskeringsforbud, bør det ske ved i lovtæksten - eller i bemærkningerne til lovforslaget